

Leto IX. (Vol. IX.)

4. AVGUSTA 1917.

Štev. (No. 15.)

"Ave Maria" izhaja vsako prvo in tretjo soboto v mesecu s prilogo "Slovenska Žena".

EUKRATIDA.

K. o. f. m.

(Dalje.)

Začetek Maksimijanove vlade je bil buren. Podjarmljeni Germani na severu. Galci v Galiji in Britanci so se branili nositi težki jarem rimskega gospodarstva. Skušali so se ga otresti. Zato so povzročali Rimljanom vedno nove težave in nove vojske.

Lupercij je bil desna roka Maksimijanova. Skazal se mu je zvestega prijatelja in udanega služabnika. Tako je rastle prijateljstvo med obema prijateljema. Vendar si pa nista bila enaka v prepričanju in mišljenju. Lupercij je bil že od narave plemenitega in velikodušnega srca. Veselilo ga je vse, kar je bilo vzvišeno in dobro. Nauki modrijana Seneke so mu bili najpriljubljenejša knjiga, katero je prebiral. Maksimijan nasprotno je bil pravi Rimljan. Vse, kar je resnega, vzvišenega, kakor n. pr. ljubezen do domovine, resnoba življenja, vse to mu je bilo tuje. Velike in razkošne pojedine, plesi, razposajene zabave, igre, to mu

je bil ves ideal. Lupercij se je vsega tega redkokdaj udeležil. Le kadar je Maksimijan izrecno želel tedaj je prišel tudi Lupercij. Toda nikdar ni ostal do konca pojedine ali plesa, ko so se začele goditi razposajenosti in razuzdanosti rimske poganske propalosti.

Maksimijana je tudi malo skrbelo, kako se bode končala vojska na severnih mejah.

"Kar ti, Lupercij, skrbi za to," je dejal. In Lupercij je res skrbel za vse to. Tako se mu je pa množilo delo in skrbi. Bil je nekolikokrat tudi sam pri vojski na mejah, da je navdušil vojake za boj in dal potrebne ukaze.

V tem so pa potekali meseci in preteklo je že leto, od kar je odšel iz Brage Auguste.

Pogosto je mislil tudi na svoja prijatelja v Braga Augusta, na Oteomera in Marcelo. Kadarkoli je poslal kako poročilo poglavarju v Luzitanijo, pridal je

vselej tudi pismo za Oteomera in Marcela. Tudi se je pripravljaj, da si vzame dopust in odide v Luzitanijo. Pa je vedno kaj prišlo vmes, da je moral odložiti svoje počitnice.

Kolikor dalje je pa odlašal, toliko bolj se mu je tožilo po Oteomeru in Marceli. Kolikor več novih prijateljev in znancev je dobival, kolikor več je prišel v družbo na dvoru Maksimijana, toliko bolj se mu je studila pokvarjenost, katero je videl vse povsodi zlasti pri ženskem spolu. Pri tem mu je pa toliko živeje stopala pred oči slika Marcele. Neizbrisljivo mu je stala pred očmi, seveda slika ranjke Eukratide. Toda mrtva je. Ni je več. Za njo je pa Marcela edina, katero more spoštovati, in čislati.

Kolikrat mu je zato uhajal spomin na lepe tiste večere, ko so sedeli Oteomero, Eukratila in on, ali pozneje Oteomero in Marcela ob morskem obrežju in kramljali! Kako si je zaželel nazaj teh lepih dni! Da, na vsaki način mora kakor hitro mogoče odpotovati.

Na svoja pisma, katera je pošiljal v Brago Augusto, pa ni dobival odgovorov, kakoršnih si je želel in kakoršne je pričakoval. Čudno se mu je zdelo. Tudi poslanec, ki je nesel pisma, je čudno odgovarjal. Tako malo je vedel povedati o Oteomeru in še manj o Marceli. Čudno se mu je to zdelo, vendar razložiti si tega ni vedel. Ni vedel namreč, da Oteomero in Marcela niti enega njegovih pisem nista dobila v roke. Pozabil je namreč poslancu naročiti, da ne sme Kastu povedati, da ima tudi za sestro Marcela in senatorja Oteomera pisma. Tako je pa pisma dobival vedno le Kast v roke, podkupil poslanca, da je molčal, da k Oteomeru sploh šel ni, in sam odgovarjal na pisma.

Kaj čuda, da sta Oteomero in Marcela pogosto mislila na Lupercija, se o njem pogovarjala in ju je bolelo, da ju je tako hitro pozabil.

Lupercij je tako marljivo in skrbno izvrševal svojo službo, da tudi ni opazil,

kako se mu je začel Maksimijan odtujevati. Vedno bolj je bil mrzel do njega. Vedno redkeje, ga je vabil seboj, toda Lupercij ni tega dolgo opazil.

Krščanstvo je bilo preganjano tudi pod Maksimijanom, dasi je Lupercij zastavil ves svoj upljiv, da ga je omejeval, kjer ga je mogel. Govoril je tudi z Maksimijanom o tem in ga skušal pridobiti, da bi popolnoma prenehal s to nečloveško krutostjo. Sam Maksimijan, ki se ni zmenil dosti za to, bi bil še ustregel Luperciju, vendar radi Deoklecijana ni hotel.

"Prepustimo to vprašanje posameznim glavarjem. Oni ki ga izvršujejo, je dobro! Ne motimo jih! Spolnujejo državne naredbe. Kdor pa noče, ga ne silimo", je odgovarjal.

"Vendar, Maksimijan, pomisli, ali ni to nečloveško zverinsko, da morimo ljudi radi nečesa, česar sami ne verujemo? Ali ti veruješ v Jupitra, v Marta v bogove in boginje kapitola- In vendar toliko najboljših državljanov pokoljemo radi teh neslanih pravljic."

"Da, prav imaš v tem! Toda to so državne ustanove, kdor proti tem ustanovam ravna, ravna proti državi. Jaz vzamem to stvar iz tega stališča."

"Toda ali se niso kristjani skazali še vedno najzvestejši podaniki in najbolj vestni državljanji?"

"Tudi tega ne tajim! Vendar...! Deoklecijan je izdal naredbe in naj ostanejo!"

V mestu Milanu in celi okrajini je Lupercij dosegel, da so imeli kristjani kolikor toliko mir.

Kolikor hladnejši je pa postal Maksimijan proti Luperciju, toliko manj je poslušal njegove nasvete. Tako je prišlo, da je Maksimijan tudi javno nastopil proti njemu in se pred prijatelji prezirljivo izrazil o Luperciju.

Se-le to je Luperciju oči odprlo, da je uvidel, da ni vse v redu. Toda, kaj bi bilo uzrok temu? Mislil in mislil je? Zamanj! Ni mogel najti uzroka!

"Svojo službo izvršujem vestno! Vse storim, kolikor mogoče natanjčno. Kaj mu je prišlo v glavo tako naenkrat?" je mislil.

Ni mu pa prišlo v glavo, da bi mogel biti kdo, ki je v Milanu samo radi tega, da uniči njega, moralno in telesno — Kastov prijatelj.

Ravnanje Maksimijanovo ga je silno bolelo. Kolikor bolj je pa čutil te udarce, toliko pogosteje so mu misli uhajale v Braga Augusta in — zaželel si je nazaj. Toda Kast je tam, ki je njegov smrtni sovražnik.

"Dokler je Kast tam, jaz ne morem tja!" — je sklenil. Kaj ko bi skušal doseči da bi Maksimijan Kasta odstavil in imenoval njega? — In začel je bolj misliti na svoje osebne razmere, kakor je pa do sedaj.

"Popolnoma sem na nase pozabil!" si je očital. Spomnil se je na vse dogodke iz Brage Auguste.

"No, lep prijatelj sem! Na vse Kastove krivice sem pozabil, pozabil na solze Oteomerove, na Eukratido. Imel sem moč v rokah. Kasta bi bil lahko odpravil kar sam. Sedaj bo šlo težje. Maksimijan se mi odtuja. Ako bode tako šlo, bova kmalu navskriž. Nemudoma treba vse urediti."

In začel je pripravljati na to, da doseže odstavljenje Kastovo in da se ponudi Maksimijanu za njegovega naslednika. Govoril je o tem načrtu z nekoliko svojih prijateljev.

"Lupercij izgublja vpljiv. Maksimijan

ga je javno osramotil. Lupercij je začel delovati, da pride mesto tebe." — bilo je sporočilo, katero je prijatelj poslal Kastu v Braga Augusta. To sporočilo je pospešilo vjetje Oteomerovo in Marcelino.

Maksimijan je res vrjel raznim lažem, ki so se trosile proti Luperciju po dvoru. Ko je toraj zvedel, da si Lupercij želi proč, mu je bilo prav. In ko je še Lupercij prosil, da bi ga naredil za poglavarja Luzitanije, mu je pritrdil, da ne bode oporekal.

Že se je Lupercij pripravljal, da zapusti Milan, ko je prišla iz severa vest, da so Teutoni zopet udarili čez mejo in da v velikih tolpah divjajo po obmejnih pokrajinah. Tudi v Galiji so nastali nemiri. Britanija je tudi v ognju.

"Lupercij, mislim, da nimam boljšega moža, da bi šel s obrambo domovine, katero tako ljubiš, kakor si Ti!? Odložimo Luzitansko zadevo za enkrat in imenujem te poveljnikom oddelka vojske, ki gre v boj."

Lupercija je osupnilo to imenovanje. Vendar rekel ni nič. Sicer je pa tudi njega mikalo iti v boj po bojno slavo.

Srce ga je tudi vleklo v Braga Augusta. Začel je tudi resno misliti, da bi si poiskal tovaršico življenja in mislil na Marcelo. — Tudi neke čudne slutnje so ga obdajale, in se jih ni mogel iznebiti.

"Kaj če je Kast kaj storil tudi proti Oteomeru? Marceli? — Kaj če je izvedel, da je Oteomero kristjan? In s težkim srcem je odšel v vojsko proti severu.

(Dalje prihodnjic.)

Socijalna revolucija.

SAKDO ve in vsi čuti-
mo, da je sedanji člo-
veški rod bolan, tako
bolan, kakor že dolgo
ne v zgodovini sveta.
Vojske, kakoršna je danes,
tako velikanske,
tako krute in tako strašne, še ni videl člo-
veški rod in Bog daj, da bi je nikdar več
ne videl. V zgodovini človeškega rodu bo-
de naša doba napisana s krvavimi črkami.
Za tisočletja v prihodnjosti se bode
nad nami zgražal in nas obsojal prihodnji
človeški rod.

Razmere v našem družabnem redu,
razmere v našem vsakdanjem življenju
tudi niso zdrave, to smo že zadnjič doka-
zali. Vsi čutimo, da tako ne more iti da-
lje. Nov čas, nove razmere zahtevajo nove
ureditve.

Cel človeški rod se je začel nekako de-
liti, ne več po ozkih državnih mejah, tem-
več po prepričanju, po mišljenju. Zlasti
se je pa razdelil in se še deli v kapita-
lizem in v delavstvo, v dve stranki, stran-
ko delodajalcev in delavcev.

Para, zlasti pa velikanske električne iz-
najdbe so omogočile velikanske tovarne,
ki pa zlasti v zadnjem času z veliko nag-
lico kopičijo bogatstvo onim, ki lastujejo
te tovarne, t. j. kapitalistom. Res zemlja,
zlasti Amerika, producira vedno novo in
novo bogastvo. Toda ne producira ga v
toliki močini, v koliki se množi bogastvo
pri stranki delodajalcev. Tako se toraj

bogastvo hitro zbira v nekaterih žepih.
Človeška družba je pa kakor naše človeš-
ko telo. Kri v tem telesu je bogastvo, je
denar. V človeškem telesu ako se kri zbi-
ra v veliki močini le v enem delu, je po-
tem v drugem pomanjkuje. Tako nastane
v telesu neko nezdravo stanje, pravimo,
da je bolno. To bolno stanje pa ni nič dru-
gega, kakor preveč krvi v enem delu
in pomanjkanje v drugem. Enako v člo-
veški družbi. Ko se bogastvo prehitro in
preveč zbira v enem delu, ga v drugem
vedno bolj pomanjkuje. Vzemimo Rocke-
fellerja. On ima toliko in toliko milijard
premoženja. To premoženje mu mora vsa-
ko leto toliko in toliko odstotkov donesti.
Tako mu te milijarde donašajo vsako le-
to nove milijone čistega dobička. Vzemimo,
da ima vsako leto samo 10 milijonov
čistega dobička, tedaj bode v desetih le-
tih 100 milijonov in še poleg tega njegove
dividende, in pa še obresti od obresti, ki
se vsako leto pripišejo k glavnici. Ako se
pa toliko bogatstva zbira samo v enem že-
pu in s toliko hitrostjo, potem se nekje v
gotovem razmerju manjša, tako pa mora
nastati nered, nezdrave razmere tudi na
telesu človeške družbe. In to je to, kar
vsi čutimo: potrebo preureditve naših
družabnih razmer.

Toda skušnja nas uči, da se le maloke-
daj pojavi samo ena bolezen. Navadno se
razvije iz jedne druga, iz druge tretja in
t. d. To isto opazujemo tudi pri človeški
družbi. Ena bolezen se je pojavila. Ž njo
se pa pojavljajo dan za dnem vedno nove

in zopet nove; in te nove bolezni imenujemo razna dnevna vprašanja, ki stopaja pred človeški rod in zahtevajo rešitve.

Gotovo je toraj: človeški rod je bolan in potrebuje zdravila.

Spominjamo se pa iz starega kraja, ako je kdo v vasi zbolel, da so prihajale ga obiskovat tudi stare ženice cele vasi in vsaka je hotela poskušati na njem svojo znanost in svoje "arcnije". Razne rože, koreninice, "tavžent rože," kamelce, sladke koreninice i. t. d., vse to je baje pomagalo temu, ki je bil že skoraj popolnoma mrtev, pa je še ozdravil. Zakaj bi tudi v tem slučaju ne pomagale. Vsaka je hvalila svoje zdravilo, kot edino pravo zdravilo, toda le prepogosto se je zgodilo, da je bolnik popil cele škafe raznih čajev, pri tem vedno hitreje hiral.

Prav isto vidimo tudi pri človeški družbi. Kolikor več raznih novih bolezni se pojavlja v obliki raznih dnevnih vprašanj, toliko več novih zdravnikov prihaja k človeškemu rodu in vsak hoče poskusiti svoje "arcnije" v obliki raznih ".izmov". Tako smo dobili Jakobinizem, socijalizem, liberalizem, monizem, panteizem, anarhizem, demokratizem in drugih "izmov" brezštevila. Nekateri izmed teh zdravil so se že preživela, so se skazala kot zanič. Bolniku so se prignjusila in povzročila mu samo nove komplikacije, nove zmede, nove bolezni. Tako je bil zanič francoski Jakobinizem, Libertinizem, in drugi "izmi" iz prejšnje polovice stoletja. Liberalizem je "arcnija" naše dobe. Mi sami smo ga videli na lastne oči, kako se je pojavil med nami, kako je nastal, se skušal razširiti in se deloma tudi razširil, kako pa danes že umira. Stekleničica s tem strupom stoji še v kotu pri bolniški postelji, toda ne bode dolgo, ko jo bode bolnik vrgel proč kot zanič in kot škodljiv strup, ki mu je povzročil samo nove bolezni, nevarnejše, kakor so bile prejšne.

Med temi "zdravniki" sedanjega bol-

nega človeškega rodu je pa najglasnejši, vsaj med nami amerškimi Slovenci, rdeči internacionalni socijalizem. Ta "doh-tar" je pa podoben sleparskim mazačem novejšje dobe, ki imaje eno zdavilo za vse, ki pa kriče po vseh listih, z velikanskimi oglasi, po vseh vogalih z velikanskimi lepaki, in hvalijo svoje zdravilo kot edino zdravilo, ki ozdravi vse bolezni. "Fathra Matevža kapljice" vas ozdavi, ako ste bolni, ako ste zdravi Vas pa bolne naredo. Dobro so za glavobol, za vrat, za prsi, za žalodec, za čreva, za noge, za lase, za vse! Vsako bolezen ozdravijo. Rabite samo "Fathra Matevža kapljice", pa boste precej ozdravili! "Tako kriče ti mazači.

Prav tak "mazač" je socijalizem. Kakor kak jesihar na vasi, kriči in ponuja svoje "arcnije" vsakemu "cheap and frank", kdor jih le hoče. Berite naše rdeče liste! Berite spise naših rdečkarjev! Poglejte po naših ne-katoliških Jednotah in društvih! Ali ni isto kakor: "Rabite Fathra Matevža kapljice" pa boste ozdravili? Samo socijalisti bodite, pa bo vse dobro! Ne bode vam treba delati, pa boste veliko zaslužili! Ne bode ne bolnikov, ne revežov, ne bode več nesreč, ne na karah, ne po tovarnah. Nigdar ne bode vojske! Nigdar ne bode na svetu več prepira! Raj in paradiž bomo imeli na zemlji. Da, "Samo Fathra Matevža kapljice" rabite, pa bode vse dobro! O, svet kako si neumen! O, človeški rod, kako si nespameten, da nočeš tako vspešnih "arcnij", pa naenkrat toliko sreče, to teh "arcnij", pa naekrat toliko sreče, to liko zdravja, tolik napredek, in ti nočeš! O, človeški rod ali nisi nespameten?!

Da, v resnici se mora res vsakemu gnjusiti, kdor koli s zdravim razumom in želodcom bere sleparjenje rdečkarjev po njih listih.

Toda ali res hočejo ti voditelji pomagati bolnemu človeštvu? Ali se jim res gre za koristi in pomoč delavstvu?

Materin pogled.

Znani misijonar iz Jezusove družbe pri-
poveduje v eni svojih pridig sledečo do-
godbu.

Pred leti sem poznal mladega dijaka,
ki je s svojim hudobnim in brezbožnim
življenjem tako daleč zabredel, da ga je
morala žandarmerija poiskati in vklen-
jenega v trdnjavo Ehrenbreitenstein pri-
peljati. Že v zgodnji mladosti je iz-
gubil dobrega očeta. Zatoraj je tem
večja žalost potrla nesrečno mater.
Koliko je sirota prejkala za zgubl-
jenim sinom. Kako ji je srce
krvavelo, ko je zvedela, da je svetna
pravica začela maščevati sinovo zlobnost.
In sin? V srcu mladega hudodelnika
je bilo vse mrzlo, prazno, temno, razdja-
no kakor njegova jetniška celica. Da bi
se kaj kesal, da bi se količkaj spoznal, na
to še misliti ni bilo. Ni čuda tedaj, da je
uboga mati resno zbolela. Prevelika ža-
lost jo je na smrtno postelj položila.
Ker je videla, da njene ure trpljenja pote-
kajo, je poslala pisano prošnjo do povelj-
nika jetnišnice v Ehrenbreitensteinu, naj
bi dovolil, da bi vsaj še enkrat pred smrt-
jo videla svojega nesrečnega otroka.

Poveljnik je uslišal prošnjo umirajoče
matere. Koj drugi dan so oboroženi vo-
jaki pripeljali vklenjenega sina k materini
smrtni postelji. Smrtnobleda in slabotna
mati se strese, ko zagleda svojega nekdanj
tako dobrega otroka v taki družbi, v taki
obsodbi. Niti ene besede ni mogla iz-
govoriti. Ni pozdravila sina niti z roko ne.
Ampak, ko je sin stopil k postelji, ga je
pogledala s svojimi še žarečimi očmi.
Gledala ga je dolgo, nepremično. In ko
se ga je tako nagledala, se obrne pojema-
joča reva od sina proč, da z roko znamen-
je, naj ga odpeljejo. In sin? Kakor je
prišel, tako je odšel. Nem, neobčutljiv,

trdovratno zakrknjen, kakor je bil, ni ka-
zal celo pot nazaj v ječo nobenega sočut-
ja, nobenega spoznanja. Je bil pač zgubl-
jen sin. Ječe vrata se za njim zapro-
ključi zarožljajo. Zopet je zaprt. Doma
pa mati . . . umira! Tu sedaj v samoti,
med vlažnim zidovjem, ob medli luči, mu
zopet in zopet stopa zadnji pogled umi-
rajoče matere pred oči. Oh, kako ga je
gledala nepremično, dolgo, boleče! Oh,
ta pogled umirajoče matere ali ni bil živo
očitanje, resen opomin, mila prošnja, poln
materine skrbi, pa tudi ljubezni. . .

Premagano je bilo trdovratno srce.
Pogled umirajoče matere je mlademu hu-
dodelniku več povedal, kakor bi mu
mati ves mesec noč in dan k srcu govorila.
Nepopisen vihar občutkov, spoznanja, ža-
losti, pridrvi iz vsilo v njegovo dušo.
V njegovem srcu in duši je vrvelo, kipelo
tako, da so se mu globoki vzdih izjavili
"Moj Bog, kam sem zašel!"

Spoznal se je, studil se je samemu sebi,
poboljšal se je, in popolnoma se predru-
gačil. Ko je svojo prostost zopet zadobil,
je zapustil svet, postal je jezuit in misi-
jonar, in zdaj ga vidite tu pred seboj.
Oni hudodelec sem bil jaz sam; jaz, ki se-
daj tu s prižnice govorim!— In solze so
zopet oblile vnetega spokornika, in molil
je še en Očenaš in Češčenamarijo za svo-
jo rajnko mater s svojimi enako ginjeni-
mi poslušavci.

Tukaj se je spoznal. Poboljšan po branju
cerkvenih učencikov je stopil kmalu, ko je
bil iz ječe izpuščen l. 1840. v slavni jezuit-
ski red. Dne 1. sept. 1844 pa je bil v maš-
nika posvečen, in določen za cerkvene-
ga govornika in misijonarja, ki je v svoji
ožji in širji nemški domovini veliko storil
za povzdigo sv. Cerkve in rešitev ne-
umrjočih duš.

Rdeča luč.

Neznatna lučka je razsveljevala edino sobico siromaške bajte. Svetila je mrliču. Na mrtvaškem odru je ležala vdova-kočarica Belinova. Ob odru sta klečala njena otroka. Zgubila sta mater. Starejši je bil deček, star kakih petnajst let. Nekoliko mlajši sestrici bi prisodili, da je videla še le dvanajst pomladi.

Kamenu bi se morala smiliti uboga otroka, tako sta plakala za ljubo manico. Neizprosna smrt jima je že davno vzela skrbnega očeta in sedaj jima je pobrala še mater.

Kam bodeta šla sedaj? Kdo bo za nje skrbel?

Ubožna koč, saj je vse v njej kričalo o uboštvi, bila je vendar dom v katerem sta negovana od ljubeče mamice zrastle in preživela lepa otroška leta in sta se igrala v poletnem času na malem vrtičku — in tam za kočjo sta imela mali hlevce in v njem zajčke. Mati je skrbel za nju, da nista bila lačna. Od ranege jutra do poznega večera se je trudila, da je preživela pošteno sebe in svoja otroka. Kako sta bila srečna, in sedaj je smrt mamice naredila njuni sreči konec. Kaj bode sedaj z sirotami? Sosedje so prihajali kropiti mrliča in zopet odhajali. Pomilovali so zapuščene sirote, a tolažiti jih ni vedel nobeden.

Prišli so štirje možje, zabili so drago manico v rakev. Zunaj pred kočjo je stalo nekaj dobrih vaščanov, ki so čakali na pogrebni sprevod.

Na vaškem pokopališču je blagoslovil duhovnik krsto. Zabobneli so kosi zemlje, katere je vsul na njo svečenik in oparvil pogrebne molitve.

Ali si čul kedaj tak odmev krste — ali si čul kedaj jok tako revnih in zapuščenih otrok, kakor sta bila Ivan in Metka?

Odšli so pogrebci — in otroka sta še stala ob grobu, kamor so zagrebli nenadomestljivo mater. Dolgo sta še jokala, naposled sta se utrujena podala domov v zapuščeno kočjo.

Drugo jutro po pogrebu se je pojavil na pragu kmet Mulec, ki je bil znan kot skopuh in po smrti Belina je bil otrokom varuh. Njemu je bila pokojna mati največ dolžna. Posojeval ji je denar, katerega je zadnji čas vedno več potrebovala za zdravila in živež. Skopuh je vedel, da nikdar ne bo ozdravela, zato ji je dajal prav drage volje, koliko je prosila. Že vnaprej se je veselil, da bode to kočjo in vrt po njeni smrti priklopil svojemu posestvu.

Ivan se je odpravljal s srpom, da nakosi trave za svoje zajčke in Metka se je sukala pri ognjišču, da pripravi zajutrek. Ko je stopil Mulec, sta se ga oba prestrašila, kakor bi slutila, da njegov prihod ne pomenje nič dobrega. Ivan mu je takoj prinesel stol in mu ga ponudil. Svest si svojega dostojanstva kot varuh, se je vsedel Mulec na stol in pričel s hlinjeno prijaznostjo govoriti otrokom:

"Velika nesreča vaju je zadela, velika nesreča. Tukaj ne moreta več ostati, sta še premlada, da bi sama gospodarila. Smilita se mi, zato hočem za vaju skrbeti in ker ravno potrebujem pastirja, boš pa ti Ivan šel k nam. Za Metko bodeš že kje dobil službo, da si bo služila svoj kruh. Kar se pa tiče te le kočice", jo bomo morali prodati, da se vsaj dolgovi pokrijejo. Precej dolga je na njej. Še to skrb sem si nakopal na glavo", je vzdihnil, kakor bi doprinesel kdo ve kako žrtev.

Tiho sta bila otroka in komaj zadrževala solze, da bi z jokom ne žalila "skrbnega varuha". Mulec je pa z večšim očesom pregledoval po koči in vsako reč prečnil, koliko je vredna, na kar je zapovedal otrokom, naj spravita svoje reči skupaj, ker potem bode zaprl kočico.

"Kaj pa moji zajčki?" je boječe vprašal Ivan.

"Vzemj jih seboj, bomo jih že prinas pojedli, saj ta žival je tako samo za škodo pri hiši."

Mulec je šel pred kočico in se tam vstavil ter čakal otroka, ki sta jokaje spravljala svoje stvari skupaj. Solznih oči je nesla Metka borno culice na hrbtu, dočim je Ivan v pletenici skrbno nesel svoje zajčke. Težko je bilo obema pri srcu, ko sta se poslavljala od borne kočice, katera je bila dosedaj njih dom, dasi siromašen, vendar dragi dom. Še težje je bilo Ivanu ob misli, da mora nesti zajčke k Mulecu, kjer jih bodo snedli —.

Čisto drugačno življenje se je začelo za Ivana in Metko na novem domu. Dela so jima nalagali čez glavo in redkokdaj sta slišala kako dobro besedo. Kadar sta bila sama, sta se pogovarjala o nepozabni mami, ki tam gori pri cerkvi počiva. Večkrat je najdel gospodar jokajoča in zarežal je nad njima: "Vajiniga kujanja je sedaj dovolj! Ljudi potrebujem, da delajo, ne pa za jokanje. Delajta!"

Kakor je želel Mulec, tako se je zgodilo. Koča je postala njegova, ker po-

kojna Belinovka je bila njemu največ dolžna. Računal je še pogrebne stroške in zatrjeval, da ima veliko zgubo s temi berači.

Nekega večera se je vrnil Mulec iz mesta in povedal, da je dobil za Metko primerno službo, katero mora takoj drugi dan nastopiti.

Objela sta se ob slovesu drugo jutro brat in sestra in solze so curkoma lile iz oči ljubečih se otrok.

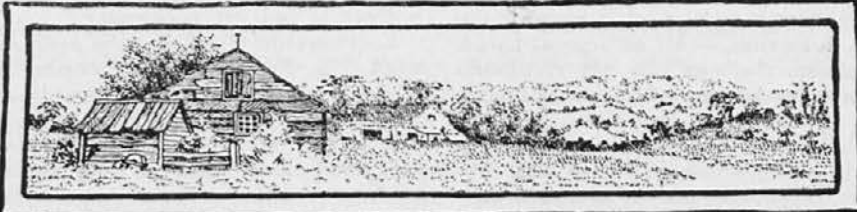
"Bog te čuvaj, Ivan!"

"Bog te varuj, Metka!" sta zaklicala eden drugemu. Več nista mogla govoriti od žalosti.

Doba treh let je naredila, da je postal Ivan krepek mladenič, ki se ni vstrašil nobenega dela. Trdo je moral delati pri svojem varuhu in tako pozabil na svojo revščino. S sestro sta si dopisovala redno vsaki mesec — in to je bilo za Ivana največje veselje, kadar je dobil pismo od sestrice. Kar naenkrat so pa pisma od Metke prenehala. Ivan je čakal in čakal, — zaman. Prosil je varuha, naj ga vzame seboj v mesto, da bo poiskal sestro, pa trdovratni mož ga ni hotel uslišati. Ta gospodarjeva brezsrčnost je užalila Ivana. Toliko mora delati, pa še tako male prošnje mu noče spolniti. Na tihem je sklenil, da o prvi priliki zbeži in pojde sam v mesto iskat sestro. Reven, kakor cerkvena miš je odpotoval nekega večera Ivan v svet. Poslovil se je edino le od gomile, pod katero je počivala nepozabna mati.

V mestu je dobil takoj službo pri nekem vozniku. Ta služba mu je ravno prav prišla, ker tako je mel priliko poizvedovati za svojo sestro. Zvedel je po dolgem iskanju, da je odšla s svojo gospodinjo prek morja v Ameriko. Žalosten je opustil nadaljno poizvedovanje. Pridno je delal in varčeval, da si prihrani toliko denarja in se tudi on popelje v novi svet za sestro.

(Dalje prih.)

Iz Slovenskih Naselbin.

Obe možki društvi Najsvetejšega Imena, iz New Yorka in Brooklyna udeležili sta se prvokrat letne demonstracije v Sayville, L. I. 22. julija dopoldne. Takoj po sv. maši smo se odpeljali s posebnimi vlaki. Imeli smo svojo zastavo. Društvo je vodil kot maršal g. F. G. Tassotti. Zastavo je nosil g. Jer. Habjan. Za zastavo sta šla naša oba gg. duhovnika Very Rev. Benigen Snój O. F. M. in Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M. Udeležba je bila velikanska. Cela prireditev je bil velikanski vspeh, ki je naredil globok utis na vse navzoče. Vsak, ki se je letos udeležil tega "Rally", bode gotovo rad šel vsako leto.

Dne 22. julija letos je priredila Brookynska škofijska Zveza društev Najsvetejšega Imena svojo letno demonstracijo v Sayville, L. I. N. Y., tam, kjer so najvišje brezzične markoni-gramske naprave v Ameriki. Kakor so listi poročali bilo je zbranih pri tej prireditvi nekako 20 tisoč mož in mladeničev. Posebni vlaki iz Brooklyna iz vseh strani Long Islanda, dovažali so vedno nove in nove trume. Več kot dve milj dolga parada po štiri možje v eni vrsti je korakala od postaje na neki travnik, kjer je bil postavljen oder z oltarjem in sedeži za duhovščino. Do 500 je bilo zastav in banderov, nekako 20 je bilo raznih godb.

Deška godba sirotišnice sv. Janeza iz Brooklyna je najprej zaigrala ameriškansko himno "The Star Spangled Banner", katero je cela množica stoje pela.

Nato je domači g. župnik pozdravil društva in udeležence in se jim zahvalil, da so si za letos izbrali Sayville, kar si šteje celo mesto v veliko čast. Povedal je tudi namen te demonstracije. — Nekoč je Gospod vprašal svoje učence: "Kdo pravijo ljudje, da je sin človekov?" In učenci so mu odgovorili: "Nekateri da si Elija, drugi Jeremija, tretji, da si izmed prerokov."

Potem jih pa Jezus vpraša: "Kdo pa vi sodite, da sem?"

Tudi danes svet sodi Gospoda Jezusa različno. Eni trdijo, da je humbergar. Drugi, da je šlepar, tretji zopet, da ga nikdar ni bilo na svetu i t. d. Gospod vprašuje danes vsakega, "kdo pa ti misliš, da sem?" In mi možje smo, danes tukaj, da zakličemo: "Ti si Kristus, sin živega Boga". Javno spoznavanje vere v božanstvo Jezusa Kristusa je namen današnjega dne.

Nato je godba zaigrala pesem k svetemu Duhu, katero je zopet pela cela množica.

Nato je dal g. župnik besedo Very Rev. Johnu Donlan Rh. D. predsedniku poletne šole v Plattsburghu N. Y., ki je v živahnih in navdušenih besedah narisal veliko nalogo, katero imajo Združene države v sedajni svetovni vojski in veliko nalogo, katero imajo katoliški ameriškanski možje v tem boju, "Mi nismo šli v boj za Anglijo, ne za Belgijo, ne za Francijo, za nobeno državo. Mi smo šli v boj, da nese-mo svobodo, enakost in pravico vsem. Od božje previdnosti smo odločeni, da stremo vse stare okove in vezi suženstva iz rok vsega človeštva. Svobodo in enakost smo sprejeli v Kristusu Jezusu,* v katerega duhu vsi kličemo "Abba — Pater," oče. So v Evropi možji, osebe in rodovine, ki si napačno razlagajo oblast, ki je od Boga, od katerih je še celo sedaj pred kratkem eden zaklical, da ni nikomur odgovoren za svoja dejanja, kakor samo Bogu, prav kakor je zaklical Ludvik XIV. "jaz sem država." Oblast je od Boga toda je za Boga in za blagor bližnjega, zato je tudi človek, ki nosi krono, odgovoren ne samo Bogu, temveč tudi svojemu ljudstvu, kajti kdor je "med vami prvi naj bode kakor zadnji, kakor služabnik vseh, ne pa kakor neomejen gospodar vseh. Zato smo ameriški katoličani lahko ponosni, da je naš predsednik Wilson, ki je največji mož in duh v zgodovini človeštva, (burno ploskanje) povzdignil visoko zastavo svobode, zastavo enakosti in pravice za vse in jo pokazal celemu svetu, da gremo mi v boj, da ponese-mo ta evangelij prostosti in svobode

vsem do sedaj stiskanim narodom. Zato ni dober katoličan, ne razume velikega časa, velike naše naloge, kdor ni sedaj s celim srcem in dušo s svojo domovino, — Mi smo prost narod. Mi sami nosimo vladno na sebi, ker v Ameriki je souveren samo cel narod. Toda ali pa imamo samo čast souverenstva? Ne! Kakor nosi posamezni vladar s krono, simbolom souverenstva, tudi celo odgovornost te časti pred Bogom in pred ljudmi, tako nosimo tudi mi američanci s častjo souverenstva, tudi odgovornosti njegove. Katoliška cerkev je mati in učiteljica svobode, enakosti in pravice. Najprej je osvobodila sužnje. Ko je dosegla to nalogo, gre naprej, da osvobodi tudi posamezne narode iz sužnosti raznih avtokratov in vladarjev. Zato, katoliški možje, za Ameriko, za našim predsednikom v boj, vse za svobodo, da pomagamo izvesti veliko nalogo velikega splošnega bratstva in enakosti celega sveta, da bomo vsi narodi, vsa ljudstva, bratje in sestre med seboj pod skupnim Očetom našim Bogom."

Dolgo ploskanje je sledilo tem navdušenim besedam. Godba je zaigrala himno "America", katero je cela množica pela navdušeno.

Drugi govornik je bil Zvezni državni sodnik Hon. Martin F. Manton. V krasnih besedah in v globoko zamišljenem govoru je krasno izvajal o velikem delu, katerega je katoliška cerkev izvršila na svetu v dvatisočletnem obstanku.

"Ko se je Najsvetejše ime Jezus prvokrat zasvetilo nad človeškim rodом in do danes, kolika razlika! Le slep, popolnoma slep, ali popolnoma neveden ali pa hudoben mora biti človek, ki tega ne vidi ali noče videti.

V kako žalostnem stanu je našlo to krščanstvo človeka! Veliki del človeškega rodu je živel podivjan po gozdovih in puščavah. Skoraj cel človeški rod je klečal pred kamenitimi podobami, pred zvezdami in solncem, da, pred neumnimi živalmi in jih častil po božje. Ni vedel kaj je ljubezen do bližnjega, kaj je usmiljenje, kaj svoboda, nič, nič! Da, živalski, poživljen je bil človek, katerega je našlo krščanstvo na svetu.

Toda krščanstvo je pokazalo svojo božansko moč.

1. Posvetilo je najprej posameznega človeka; — ga navdalo s spoštovanjem samega sebel! Ti si stvar božja! Ti imaš neumrjočo dušo, vstvarjeno po božji podobi! Ti si gospodar, krona stvarstva! Poglej se, kako krasen si! Tvoje dušne in telesne zmožnosti! Tvoj razum! Strasti so živalske! Ti nisi žival! Ti imaš prosto voljo, razum. Zato si pa odgovoren za svoja dejanja večnemu Bogu. Krščanstvo je naučilo človeka premagovati se. Sursum Corda! Dalo mu je pa tudi sredstva, orožje v tem boju zoper sebe.

Človek je le kakor kapljica v morju celega človeškega rodu. Toda ne samo za se. "Bratje, veste, da smo vsi udje enega in istega telesa, ki je Kristus." Človek ne sme, ne more živeti samo za se, služiti samo sebi! Roka ne sme, ne more skrbeti samo za se, temveč za celo te-

lo. Ako telo oslabi, oslabi tudi sama roka. Tako posamezen človek. Tako je zaneslo krščanstvo v človeški rod čut skupnosti.

2. Posvetilo je zakon, ki je podlaga svetovnega reda. Narod obstoji iz družin, družinsko življenje sloni na nerazvezljivi zvezi zakonskega življenja. Slabi zakoni, slaba človeška družba. Ne more biti cela družba dobra, ako so zakoni zanič. Kako je toraj posvetila, povišala, pokrepila vez zakonske zvestobe. In še danes katoliška cerkev edina je, ki brani nerazrušljivost tega temelja.

3. Posvetilo je človeško življenje. Človeško življenje je nekaj zvišenega, božanskega, je izraz in sad večnega bivanja božjega, kajti to človeško življenje je večno, kakor je večni oni, ki je izvor tega življenja. Sv. katoliška cerkev je varihinja tega življenja. Ni se to življenje razvito. V telesu je še skrito. Kakor nežna rastlina v zemlji se skriva in razvija. Toda sv. katoliška cerkev je že tu, da ga brani! Edina je, ki uči, da je greh uničiti to življenje, ona je, ki uči velikansko odgovornost za one ki to življenje uničujejo. — Kako skrbna varihinja je življenja od zibeli do groba. Naučila je stariše ljubiti otročiča in sicer ne tako kakor poganstvo, samo zdravega, razvitega, temveč vsakega. Prva je postavila sirotišnice. Še danes bojuje ta boj za otročička. Po celem svetu zbira denar, da rešuje in vzgojuje od lastnih starišev zavržene poganske otročičke. Nad milijon takih otročičkov živi in se vzgaja po misijonskih sirotišnicah v naročju te matere. Kako skrbi za mladino može, žene, starčke, starice! Prva je sezidala bolnišnice, norišnice in hiralnice. In tej veliki kat. cerkvi smo obljubili zvestobo in svoje moči mi udje najsvetejšega imena, to cerkev mi danes očitno spoznavamo". (Dalje.)

..Rice Minn. 15. junija nas je obiskal apostolski delegat iz Washingtona D. C. njega ek-selencja nadškof Bonzano. Seveda smo se "postrekli", ker to je bila edina župnija izven St. Clonda Minn. da jo je obiskal. Jako laskavo se je izrazil o naši naselbini in nam iz srca častital na napredku. Seveda je bil obisk privatnega značaja, vendar je bilo to nekaj novega za nas. Kaj takega se ne pripeti vsaki dan. — Le pridno udrihajte po tistih rdečih socialistih, da jih boste razkrinkali pred narodom, da jih bode spoznal in obrnil hrbet, predno ga pahnejo v nesrečo.

La Salle III. Podstavo za novo slovensko cerkev sv. Roka so že začeli kopati, hvala Bogu! Bog daj svoj obiln blagoslov!

Rice, Minn. Imeli smo sveti misijon, katerega je vodil Rev. John Seliskar, D. D. iz St. Paula, Minn. Veliko se je trudil vneti misijonar za blagor naših duš. Farani se mu ne moremo do-

volj zahvaliti, zato naj mu bode Bog plačnik za ves trud. Kako ginljivo je bilo, ko so predzadnji večer šolski otroci molili in priporočali Materi božji vse farane, milostljivega g. škofa in vse duhovnike. Molili so tudi za tiste, ki se niso hoteli udeležiti sv. misijona. Nam drugim pa naj Marija izprosi milost, da ne bomo sv. misijona tako hitro pozabili. Hvaležni moramo biti našemu č. g. župniku in mil. g. škofu, da tako za nas skrbita.

Mrs. Marija Slivnik.

La Salle, Ill. Naše društvo Sv. Ane, štev. 139. K. S. K. J. prav dobro napreduje. Šteje sedaj nad 40. udov. Koncem maja je priredilo veselico, katere čisti dobiček je bil namenjen v nakup društvene zastave. Napravilo se je čistega \$170.00. Velika hvala za to gre marljivim društvenim uradnicam.

Mrs. J. Castello.

Gilbert, Minn. Gospod urednik! Pred dvema leti, ko ste imeli pri nas misijon, ste rekli, da imamo lično cerkvico, samo slikana bi še morala biti. Danes Vam pa sporočam, da je že slikana in sicer prav lepo, da vsak pohvali, kdor jo vidi. Slikarja stane 640.00. Da se je to doseglo, gre velika zasluga našemu nad vse požrtvovalnemu gospodu župniku Rev. M. Bilbanu in za lepoto hiše božje vnetim faranom, ki so darovali po svojih močeh in tako omogočili, da se je to tako lepo hitro izvršilo. Za velikonoč smo kupili nove svečnike, stare smo dali prenoviti. Stranska oltarja sta dobila nove stopnjice. Zares krasno hišo božjo imamo sedaj.

Frank Ulčar.

† **Mr. Alojzij Erhatic:** — Tužni so bili naši pogledi in solze so nam silile v oči, ko smo se zbrali v cerkvi Žalostne Matere Božje na Morgan Ave., ko je pred nami ležala nema mrtvaška truga rajnega rojaka Alojzija Erhatica. — Da umrl nam je mož, katerih imamo samo malo v New Yorku, in tudi malo po Ameriki.

Mož, o katerem smemo reči, da je bil cel mož. — Alojzij Erhatic, doma iz Ljutomer na Štajerskem, je delal v Navy Yard pri parnikih. V soboto, 21. julija, nekoliko pred 12. uro zadrl se mu je velik sveder globoko v drob. Pripeljali so ga v bolnišnico, kjer te trpel velike bolečine. Rana je bila prevelika, čreva preveč ranjena, da bi bil mogel preboleti. V četrtek večer je zaspal v Gospodu. Pogreb je bil v nedeljo 29. julija iz cerkve Žalostne Matere Božje, katerega se je udeležila skoraj cela slovenska naselbina v New Yorku. Pogreb je opravil Rev.

† Alojzij Erhatic.

K. Zakrajšek, O. F. M. ob azistenci Very Rev. Benigna Snoj, O.F.M. iz New Yorka in Rev. Antona Bombač. Zapušča udovo in tri otročiče, katerih najstarejši je komaj 10 let star.

Alojzij Erhatic je bil mož strogo katoliškega prepričanja in življenja. Svoje verske dolžnosti je natančno izpolnjeval. Bil je navdušen za vse dobro in lepo. Pri vsakem našem pokretu je bil poleg. Ko smo pred leti začeli slovensko službo božjo v New Yorku, bil je med prvimi, ki se je priklopil, ko smo ustanovili pevsko društvo "Domovina" bil je

prvi pevec in ji je skoraj do zadnjega ostal zvest. Ko smo ustanovili Rafaelovo družbo, je bil njen odbornik, blagajnik skoraj celi čas do sedaj. Da, bil je mož, ki je veroval, pa tudi žrtvoval za to, kar veruje in tudi deloval. — Značaja je bil blagega. Ni se bal postaviti v bran za svoje prepričanje, da si je le malo govoril. Mirna duša in plemenito srce, to je bilo, da ga je spoštoval vsak, ki ga je poznal in ki ni bil nasplošno prepričanja.

Bil je naš naročnik in podpornik od začetka.

Zato se ni čuditi, da nam je srce trepetalo, ko smo ga gledali mrtvega pred seboj, mrtvega moža, katerega bomo tako pogrešali med seboj, za katerim se je naredila vrzel, ki bode občutna.

Vendar eno tolažbo smo imeli pri tem žalostnem pogrebu: Prepričanje, da je šel k svojemu Bogu po plačilo, ki si ga je zaslužil. Knjiga njegovih dobrih del, se je zaprla, ker je bila skoččana. Našel jo je tam pri svojem Bogu, ki mu gotovo obilno plačal vse, kar je storil dobrega. Da, življenje in smrt našega Aloizija Erhaticja je bilo lepo in vzgledno in lep nauk za nas, da naj tudi mi skrbimo, da bomo v življenju veliko dobrega storili, ker to nam bode v naši smrti edina tolažba in edino čast.

Počivaj v miru blag mož! — Pripočamo ga v molitev!

Forest City, Pa. V dolžnost si štejemo sporočiti tudi iz naše naselbine, kako lepo slovesnost smo imeli v nedeljo dne 15. junija. V naši slovenski cerkvi sv. Jožefa je pristopilo 90 otrok prvikrat k mizi Gospodovi. Ginljivo je bilo videti nedolžne otročiče, ko so tako lepo sprejeli prvič svojega Zveličarja.

Popoldne ob pol tretji uri je bila sveta birma. Škof Skrantonski je podelil 270 tim birmancem ta sveti zakrament ob navzočnosti šestih drugih duhovnikov. Cerkev je bila veliko premaj-

hna, toliko je bilo ljudi. Vse se je pa silno lepo vršilo.

Vaša 6 letna naročnica.

Za koledar Ave Maria sprejemamo spise ali slike samo še do 20. avgusta. Na vse pozneje poslane stvari se ne bomo mogli več ozirati, ker bo koledar že v tisku.

Cleveland, O. Na dopis rojaka Francka Mela v številki A .M. iz 7. julija odgovorjam samo toliko: Ave Maria ne more biti boljši za delavca, kakor je že danes. Saj deluje samo za nas slovenske delavce. Popolnoma napačna je misel, če kdo misli, da le tisti dela za delavca, ki naprej kriči samo "delavec, delavec". Kdor v resnici dela dobro, njemu ni treba kričati. Delo samo kriči. Imamo že toliko dobrih listov sedaj, da je Ave Maria, kakoršen je sedaj, ravno list, kakoršnega ubogi slovenski trpin potrebnje poleg drugih listov. — Imamo tudi liste, ki so baje "pravi delavski listi". Pa kaj so v resnici? Ali imamo delavci kako korist od njih? Kradejo nam denar iz žepov in vero iz srca. In kdor se je res dal preslepiti, da je veroval tem "delavskim" listom, je zgubil vero, poštenje in srečo. — Ave Maria nima namena nikogar napadati. In povejte, če koga napada! Ako svari pred zmoto, odkriva nasledke slabega, kaže slabo kot slabo sporoča kar se slaba zgodi, to vendar ne more nihče imenovati "napadanje", Le obžaluje in svari, po kako nevarni poti hodijo oni, ki so se dali zaslepiti. Da pa udari z vso močjo po učenjakih in voditeljih in glavarjih rdečkarjev, to pa to! To je pa lista Ave Maria dolžnost. In ako katoliški list nima toliko korajže, da bi branil resnico in narod pred raznimi sleparji, pa jaz mislim, proč z njim! Le še naprej tako in sicer brez oddihljeja. Ako še Ave Maria oddahne le za en korak, je že nazaj, ne naprej. Vsak pameten človek vidi, da duhovnik in sveta vera uči pravičnost in sicer jo zahteva od delodajalca tako, kakor od delavca. Duhovnike in cerkve bagatini jako malo podpirajo. O tem se

lahko vsak pameten človek sam prepriča. Jaz mislim: najboljši slovenski delavski list v Ameriki je Ave Maria in naj skuša tako naprej hoditi, kakor je dosedaj, pa ga bomo radi imeli in bo še bolj napredoval.

Zastopnik.

Bute, Mont. Tu je umrl rojak Jožef Geršič. Bil je že nad eno leto bolan. V stari domovini v Boljani vasi, občina Radovica zapušča mater, dve sestre in brata. Pokojni se je zelo zanimal za katoliško časopisje in je bil že v stari domovini zvest naročnik katoliških listov. Od kar je bil bolan, sem mu jaz pošiljal "Ave Maria", katerega je marljivo pribiral. Veliko je pretrpel v svoji bolezni, zato upajmo, da mu je za to dal Bog večno plačilo. Mašo zadušnico je opravil Rev. M. Pirnat v cerkvi "Našega Odrešenika".

M. Šukle.

Knights of Columbus so se vnovič pokazali, kaj so in kakšno je njih prepričanje. Da bodo poskrbeli za katoliške mladeniče na bojiščih, da bodo imeli v boju za svobodo versko tolažbo, da bodo imeli v prostem času poštene zabave darovali so jeden milijon dolarjev. — Da bodo pa imeli naši mladeniči na posameznih vežbališčih enako poskrbljeno za njih versko in moralno pomoč in za pošteno zabavo, dobili so dovoljenje od vlade, da smejo postaviti po vseh teh vežbališčih klubove dvorane in nastaviti vojaške katoliške duhovnike, kar bodo vse sami plačali.

V Bridgeport, Conn. je dobila slov. cerkev sv. Križa zopet nov okras: tri nove kipe: Sv. Ane in svetih Cirila in Metoda. Kip sv. Ane so kupile žene, in svetih Cirila in Metoda župljani doma iz Štajerske. Slovesen blagoslov je izvršil Rev. K. Zakrajšek O. F. M. ob azisteni domačega gospoda Rev. M. Goloba in Rev. Antona Bombača, bogoslovca iz Lorain O.

Znani slepar Father Francis iz Waukegana, Ill je zaprt radi zlorabe dečkov, kakor se porača. — To je zadnje dejanje nesrečne Waukeganske afere. —

Prvi klerik našega frančiškanskega komisariata, ki je dokončal svoje študije, je Rev. Anton Zakovič O. F. M. rodom Slovák. Dne 29. julija je naredil pri veliki sv. maši v naši slovenski cerkvi slovesne redovne obljube, takoj drugi dan je sprejel v slovaški cerkvi na Greenpointu tri manjše redove, v torek subdiakoniat, v četrtek diakonat in v soboto mašniško posvečenje. Svete redove mu je podelil misijonski škof Salvator Valesser O. M. Cap. — Novomašnik bode obhajal svojo novo sv. mašo v New Yorku v slovaški cerkvi dne 5. avgusta. — Č. sobratu naše iskrene častitke. — To je prvi slovaški frančiškan, ki je bil tukaj posvečen. Naš komisariat se je tako pomnožil za novo mlado moč, ki bode gotovo krepko delovala med brati Slovaki. Novomašnik ostane pri cerkvi Sv. Družine na Greenpoint.

Dr. Janez Ev. Krek, slovenski državni in deželni poslanec in profesor bogoslavja v Ljubljani je obhajal letos maja meseca svoj 50 letni jubilej. — Slovenski rodoljubi so ob tej priliki izdali brošurico, v kateri opisujejo zasluge, katere si je častiti gospod Dr. Krek stekel za slovenski narod tekom dolgih let svojega duhovskega in političnega delovanja. — Vendar pa je bil ta jubilej zelo žalosten za častitega gospoda. Tisti, kateremu je častiti gospod popolnoma zaupal, imel ga za prijatelja, Ivan Šušteršič se mu je skazal kot grd hinavec in izdajalec. Dr. Krek je ljubil svoj narod nesebično, in se nesebično zanj žrtvoval. On je bil, ki je zamislil veliko idejo Jugoslavije, ali trializma, kakor ga je imenoval. Za to idejo je nastopil v boj na Dunaju in v Pešti. Zato je pretrpel veliko preganjanja. Njegova ideja je bila združiti Slovence in Hrvate, cel jug v eno ce loto. To sedanjo vojsko je smatral za ugoden čas da stopi s to idejo odločno na plan. Računal je na pomoč onih, ki so pred leti odobrili to miselj. Toda zmotil se je! Dr. Šušteršič je bil jugoslovan le toliko časa, dokler mu je to kazalo kaj dobička. Ko je prišlo do žrtve, do boja je stopil na stran sovražnikov in izdal svojega prijatelja in dobrotnika, izdal vladi, Nemcem in nemškimi načrtom svoj narod, svojo domovino, vse, vse. — Dr. Krek je bil zaprt, suspendiran in - v solzah mu je prisijalo jutro 50 letnega jubileja. - Revež! Kako ga mora to boleti! - Vsi-bivši prijatelji so mu hrbet obrnili. Niti omeniti se ni smel njegov slavnostni dan. Le par bivših političnih nasprotnikov ga je proslavilo. — Vendar Dr. Krek lahko ve, če so ga izdali "prijatelji", izdal ga ni narod. S zlatimi črkami bo zapisano njegovo ime v

zgodovini in v srcih slovenstva. Pečat grdih prodanih duš in izdajalcev so si pa pritisnili na svoje ime njegovi nasprotniki. — Kako prav pravi pregovor: "O, Bog, varuj me pred mojimi prijatelji; pred sovražniki se bom že sam varoval! — Slava Dr Kreku!

Zahvala.

Priporočila sem Mariji Pomočnici svojega bolnega otroka, ki je bil težko bolan. Bila sem uslišana. Otrok je ozdravel brez operacije. Obljubila sem svojo zahvalo objaviti v listu "Ave Maria", in izpolnim tem potom svojo obljubo. Čast in hvala Mariji, zdravju bolnikov!
M. Š. Forest City, Pa.

POIZVEDOVALNI KOTIČEK.

Vprašanje: Poročena sem na sodnji. V cerkvi se mislim poročiti, ko bode mož več zaslužil in ko greva v kraj, kjer je slovenski duhovnik. Duhovnik ni hotel pri krstu napisati očetovega imena in rekel, da tega ne stori drugače, kakor če se poročiva preje. Ali ga morem prisiliti? Ali ni ravnal proti državi?

Odgovor: Ojej, kako morete tako po cigansko živeti skupaj! Kaj pa je treba za poroko veliko denarja? Kako je tako ravnanje lahkomišelnost in grešno. Duhovnika ne morete prisiliti, da bi napisal očetovo ime, ker cerkev civilnega zakona ne pripozna in država sama cerkveno stališče odobrava stem, da dovoljuje da se vsakdo poroči po svoji vesti. Zato se poročite, kakor pametno zahteva župnik! — Nikar odlašati! Ali veste, če boste živeli še en teden? — Nikar tako!

2. Vprašanje: Ako se govori s škofom, kako se ga mora nasloviti? Ali je prav reči "Your Grace"? Slišal sem, da se mu mora reči "Father Bishop". Pojasnite, prosim!

"Your Grace" je v Ameriki naslov, kateri se daje samo nadškofom. Škofom navadnih nagovor je samo "Bishop", ali "Your Lordship", vendar bral sem že par člankov, da tudi to ni pravi naslov. Vendar, ako rabite v pogovoru z njim besedo "Bishop" ali "Your Lordship", je prav. V pismih je napisal navadno "Your Lordship" ali "Rt. Rev. Bishop" — "Father Bishop" je smešen izraz in se glasi, kakor se je izrazil Italijanček, ki je hotel posebno čast skazati duhovniku, pa mu je pritrdil: "Yes sir, Father Mister Priest!" Enako je smešno reči "Mister Father." Duhovnikov nagovor je samo "Father", škofov samo "Bishop" ali "Lordship", nadškofov samo "Archbishop" ali "Your Grace". — Nepravilna raba naslovov takoj izda človeka, da ne zna angleščine.

Nekoliko rdečih kopriv.

"Slovenski "saculisti" bodo zgubili polovico svojih pristašev, ko bode "viska" izginila iz Amerike, je rekel dobri poznavatelj slovenskih razmer v Ameriki, ko bi pa še pivo šlo zgubiti bi jih najmanj 75 procentov. — Najbrž ima prav!

..Neki Josip Ivanetič iz Clevelanda O. je strašno učen. In pa olikan, olikan! Detešmentaj! Samo v enem članku smo nabrali tele koprive: "fanatično blazen resnicoljub", "rimska potuhnjenka", "mazač", "rimski fakir", "revše na duhu", "farji", "črna rimska pošast", "rimsko katoliški blazneži", "dotični čvekač", i t. d. To so dokazil kaj? Klobuk doli! — Bog ve res, zakaj hoče toliko protikatoliških fanatikov nositi še ime Josip, ali pa Ivan-etič? Ali ni to preveč "rimsko-katoliško"?

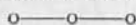
..Štiriindvajset socijalistiških časnikov je morala vstaviti vlada Združenih držav, da zabrani okuženje celega naroda. — Zlasti I. W. W. so se pokazali in jako žalostni ulogi navadnih izdajalcev ameriškega delavstva in plačanih špijonov nemškega "kajzerja". — Bog ve, če vlada ve da tudi Konda razširja to sodrejo med slovenskim narodom. Poštna oblast je prepovedala pošiljanje taki listov po pošti.

Marija Gregorčič iz Lemont Furnace Pa. ima veliko korajžo. Posebno strahov se ne boji. In veste, kako nam žuga: "Videli pa boste, častiti gospod, da se vam ne bo dobro godilo, ako se vas lotimo ženske, ker gradiva imamo dovolj, in ki ga hranimo za vsak slučaj.., Mici-ka Gregorčičeva, kar na dan! We are gentlemen!

Rev. (!) Jos. Rems: - Na poslano v Glas Naroda, moram samo toliko odgovoriti, da bi se bili v tolikih letih amerikkanskega življenja vsaj toliko lahko naučili, da bi vedeli, kako so titulira duhovnika. Kakor je smešno če Vas jaz imenujem "Rev.", tako in še veliko bolj je smešno, grdo in neotesano, ako mož, kakor ste Vi, more imenovati duhovnika "Mr." No, sicer pa ste se s tem, izdali, kaj ste — Povejte, kakemu svojemu amerikkanskemu znancu, tudi Judu, kako ste pisali, pa bode rekel to, kar pravi cela slovenska naselbina: "Da ga le sram ni!" — Na drugo tega "poslanega" pa ne morem drugeva odgovoriti, kakor, da se čudim Mr. Sakserju, da pusti umazati svoj dnevnik s takimi neslanostmi.

— Tudi nasprotnika spoštujemo, dokler je gentleman. Toda suroveža in neotesanca pa preziramo! — To je moj odgovor! Zato se mi studi še dalje samo dotakniti se te afere in umazati list z Vašim imenom.

Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

DOSMRTNI NAROČNIKI.

- 25. Rev. J. J. Oman, Newburg-Cleveland, O.
- 26. Rev. P. Hribar, Collinwood, O.
- 27. Rev. P. Cyril Zupan O. S. B., Pueblo, Colo.
- 28. Rev. J. Černe, Sheboygan, Wis.
- 29. Miss Anna Lampe, Cloquet, Minn.
- 30. Mrs. Franciška Baraga, Thomas, W. Va.
- 31. Neimenovana, Brockway, Minn.
- 32. Mrs. Ivana Progar, Sheboygan, Wjs.
- 33. Neimenovana, New York.
- 34. Neimenovana iz Brockwaya, Minn.
- 35. Miss Francis Žerovnik, North Chicago, Ill.
- 36. Neimenovana, New York, N. Y.
- 37. Rev. Francis Podgoršek, Whiting, Ind.
- 38. Joseph Oblak, Soudan, Minn.
- 39. Rev. A. Schiffrer, Chisholm, Minn.
- 40. Mrs. Mary Bah, Chisholm, Minn.
- 41. Rev. F. Šaloven, La Sale, Ill.
- 42. Rev. A. P. Moder, Bridgeville, Pa.

D A R O V I.

- Whiting, Ind. Neimenovani \$10.00
- Rock Springs, Wyo., Rev. A. Schiffrer 5.00

- New Ulm, Minn., Rev. F. Požek, 5.00
- So. Bethlehem, Pa., Mrs. Rosie Eckar .. 10.00
- Milwaukee, Wis., Neimenovani 1.00
- Forest City, Pa. Mrs. Mary Šivjc 1.00
- Canonsburg, Pa. Neimenovana 1.00
- Brooklyn, N. Y., Ana Beljan, 2.00
- Connemaugh, Pa., Frank Švigelj 1.50
- Pittsburgh, Pa. Maria Kerse 1.00
- Milwaukee, Wis., Frank Beuk 1.00
- " Jakob Jenko, —90
- " Marija Goričan 1.00
- Rice, Min. Marija Slivnik 1.00
- Eveleth, Minn., Josef Okoren 1.00
- " Julija Nemgar —25
- Soudan, Minn., Ivana Zavodnik —70
- Gilbert, Minn., Jernej Perme —50
- Waukegan, Minn., Andrew Košir..... —50
- Cleveland, O., Frances Blatnik..... —75
- " J. Samič —40

ZA NESREČNEGA ROJAKA ANTONA KOSEC SO DAROVALI:

New York City:

- Mary Tomec, \$1.00; Antonija Vjdic, \$2.00;
- Mary Povše, \$1.00; Mary Janež, \$1.00; Mary Knaus, \$1.00; Agnes Kos, \$1.00; Josip Markovič, \$1.00; Barbara Stimec, \$1.00; Mary Bukovec, 50c.; Ema Povše, 25c.; Rosie Blatnik, 50c.; Fany Požar, 50c.; Terezija Zaic, 25c.; Mariya Ulčar, 25c.; Franciška Pavlič, 25c.; Ana Slovenski, 25c.; Marija Zidar, 25c.; Ursula Črnkovič, 25c. Skupaj \$12.25.

Katoliški Slovenci!

Pred tremi leti stopila je pred Vas nova organizacija pod imenom ZVEZA KATOLIŠKIH SLOVENCEV U AMERIKI. Malo je bilo število duhovnikov, še manjše lajikov, ki so se njenega ustanovnega shoda udeležili, dasi smo lepo vabili po listih. Enako majhno je bilo tudi zanimanje, katero je ta organizacija vzbudila med nami Slovenci. Slovenska duhovščina je ni sprejela, toraj se naravno tudi razširiti ni mogla. Priglasilo se je kakih 150 udov, naročnikov Ave Maria, to je bilo tudi vse.

Sklenilo se je na ustanovnem shodu, da bode priredila prvi svoj občni zbor v Clevelandu. Toda nasprotstvo je bilo tako veliko, da je bilo popolnoma nemogoče kaj storiti.

Toda ali naj ta tako krasna misel, tako prepotrebna organizacija, ki naj primerno času in našim razmeram združi vse katoliško zavedno Slovence v eno zvezo v obrambo naših svetinj, kakor so nasprotniki združeni v boju zoper nje?

Žalostno je po naših slovenskih naselbinah v verskem in cerkvenem in tudi v moralnem oziru, tako žalostno, da se morajo pravemu rodoljubu pri premišljanju teh razmer porositi solze po licu!

Zato je Zveza dramila in se usiljevala na vse strani! Cele zavoje imamo kopij pisem, katere smo pisali na vse strani. Trkali smo na naša slovenska župnišča,

trkali na naše slovenske društvene dvorane, trkali na uredništva katoliških in veri ne sovražnih listov in prosili pomoči. Toda le malo, malo smo dosegli. Vendar pa nismo izgubili poguma in zaupanja v našo dobro stvar. Seme smo vsejali, treba časa, da bode vsklilo.

In nismo se varali!

Zadnje čase smo začutili naenkrat gorkejšo sopo, ki je zapihljala po slovenskih naselbinah, vsaj nekaterih! Fanatizem in ostudna strast sovražstva do vsega, kar je v zvezi z naši sveto in tolikanj ljubljeno vero in cerkvijo, je tako besno zadivljalo, da je začelo odpirati oči zaslepljencem samim, da je začela dramiti zaspance.

Zato smo se drznili stopiti pred slovensko javnost z novo mislijo, ki naj uresniči delovanje in ideale Zveze: Naredili smo jo v nekak apostolat dobrega tiska. In res, hvala Bogu! — nismo se varali. V malo mesecih prav majhne agitacije dobili smo 1500 udov. To je krasen vspeh, ki nam je dal pogum, da smo se odločili nadaljevati delo ne samo letos, temveč tudi v prihodnje. Zveza je toraj zagotovljena, je mlado toda živahno dete, ki obeta lepo prihodnost.

Da pa podamo natanjčen račun o svojem delovanju zadnjih treh let od obstanjka, da si začrtamo nova pota sklicujemo s tem

PRVI LETNI OBČNI ZBOR ZVEZE KATOLIŠKIH SLOVENCEV,
ki se bode vršil ob 7 zvečer
23. AVGUSTA 1917.
V E V E L E T H U, M I N N.

to je za časa konvencije K. S. K. J.

Katoliški Slovenci! Sami vidite, kako je med nami! Sami čutite potrebo skupnega dela za blagor katoliško zavednih slovenskih delavcev v Ameriki! Na delo toraj!

Na ta občni zbor prav uljudno vabimo:

Našega dičnega ŠKOFA IN ROJAKA RT. REV. JAKOBA TROBCA D. D., katerega pričujočnost pri tem zboru bode gotovo navdušila vse udeležnike k novemu navdušenju za ono sveto vero, katere knez in apostol je on.

Našega starosto RT. REV. MONSIGNORA J. F. BUHA V. G., katerega nekoliko navduševalnih besedij bi imelo globok utis in vpljiv na delovanje Zveze. Zlasti kot najjiskušenejši organizator in delavec za narod, bi nam lahko podal marsikako navodilo.

Uljudno vabimo vso ČČ. SLOVENSKO DUHOVŠČINO, zlasti vse čč. gg. cele okolice.

Vabimo dalje vsa KATOLIŠKA PODPORNNA, PEVSKA IN IZOBRAŽEVALNA DRUŠTVA, kakor tudi vse posamezne katoliške zavedne može, zlasti pa ude Zveze.

Uljudno vabimo tudi vse KATOLIŠKE IN VSE VERI NE SOVRAŽNE LISTE, da pošljejo na ta zbor svoje zastopnike in poročevalce.

Katoliški slovenski možje! Resni so dnevi, v katerih živimo! Težak boj se bide med nami! Bodimo možje! Pridimo skupaj. Navdušimo se za svoje cilje in ideale! Združimo se in pojdimo skupno na delo za Boga, za narod in za našo lastno srečo!

DR. J. SELIŠKAR M. D.

REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Predsednik.

Tajnik.

Živeli zastopniki katoliškega slovenstva!

20. avgusta se bodo zopet zbrali najodličnejši katoliško zavedni možje delegatje društev velike organizacije KRAJSKO SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE v E v e l e t h u, Minn., da se pogovore, kaj in kako bi se uredilo, popravilo ali spremenilo, da bi slovensko delavstvo imelo večjo korist od te Jednote, da bi mu bila v večjo in močnejšo podporo v potrebi, kako bi mu pa tudi pripomogla, da bi ostal zvest in veren na podlagi vsake zemske sreče — svoji sveti veri!

Prisrčno pozdravljeni, možje delegatje!

Cela slovenska Amerika se ozira te dni proti Evelethu. Vsi gledamo s strahom in upom tja, kjer sedite vi v bratskem posvetovanju ter ukrepate in določujete pot tej edini katoliški organizaciji za nova tri leta.

Možje! Kakor malokatera konvencija, je ta, letošnja velikanske važnosti. Pred tremi leti se je storil velikanski korak naprej. Toda tedaj se je novo delo in novo življenje še le začelo! Letošnja konvencija mora to delo pokrepiti.

V imenu vseh svojih skoraj 4000 naročnikov Vas toraj iskreno pozdravljamo!

V imenu teh 4.000 katoliško zavednih Slovencev Vas pa tudi prosimo, možje, ne pozabite, koliko odgovornosti ste sprejeli na se, da imate vi sedaj usodo te lepe organizacije v svojih rokah, da imate v svojih rokah precej tudi sveto vero med nami Slovenci. Narod Vas je poslal tja in sicer strogo katoliško zave-

den del naroda, da n j e g a zastopate, da n j e m u pomagate, da n j i h svetinje branite!

Možje, bodite odločni! Bodite neustrašeni! Pokrepite katoliški duh te Jednote! Povzdignite še višje zastavo svetega križa, ki je naše znamenje, naš ponos in naša rešitev!

Pa še v enega imenu Vas pozdravljamo!

V imenu skoraj tri tisoč slovenskih otročičke v, Vaših otročičkov, naših naročnikov in čitateljev, ki s tolikim veseljem in toliko navdušenostjo prebirajo svoj Mali Ave Maria in se tako hite učiti Vaš mili slovenski jezik — Vas pozdravljamo!

Očetje, v imenu teh nedolžnih Vaših otročičkov Vas prosimo, rešite nam vsaj jedno organizacijo sleparjev in sovražnikov božjili! Očetje, mislite na te svoje otročičke! Če ne radi sebe, radi teh se postavite v obran za svojo sveto vero! Jednota je dobila otroški oddelek za to, da bod: privabila tudi mladino v Jednoto. Očetje, ali Vam bode toraj vsejedno, kaka pota bo ta Jednota hodila v prihodnosti? Najdražje, kar imate, ste ji izročili — otročičke svoje! Ali ni Vaša dolžnost, da poskrbite, da bodo otročiči v okrilju te organizacije varni? Ne izpostavljeni okuževanju sleparjev! —

Sicer pa smo prepričanja, da se bodo zbrali na letošnjo konvencijo v resnici pravi možje in samo možje, ki vedo za kaj gre sedaj, ki vedo, kaj je njih dolžnost.

In zato možje, prisrčno pozdravljeni!

Cenik knjig.

LJUDSKA KNJIŽNICA.

- I. Zvezek: **Znamenje štirih Canon Doyle**, skupno vezan z II. zvez.\$1.—
 II. zvezek: **Darovana** — Dostal, skupno vezan s I. zvezkom\$1.—
 III. zvezek: **Jernač-Zmagovač**: H. Sienkiewicz in **Med plazovi** — Achleitner, skupno vezan s IV. zvezkom.\$1.—
 IV. zvezek: **Malo življenje** — Detela.\$1.—
 V. Zvezek: **Zadnja kmečka vojska** — Šenoa, nevezan —75, vezan\$1.—
 VI. zvezek: **Gozdarjev sin** — Finžgar, skupno vezan s III. zvezkom\$1.—
 VII. zvezek: **Prihajač** — Detela, nevezan 40c., vezan\$1.—
 VIII. zvezek: **Pasjaglavci** — Jirasek in **Kristusove legende**: 1. Vodnjak modrih mož. 2. Betlehemske detce. 3. Sveta hoč. 4. Beg v Egipt. 5. V Nazaretu. 6. V templju. 7. Taščica. 8. Naš gospod in sveti Peter, nevezan, 95c., vezan\$1.15
 IX. zvezek: **Jakoba Alešovca izbrani spisi**: **Kako sem se jaz likal**, I. del: Doma. V šolo. Začne se nemščina. Klosterski muc. Z nemščino gre naprej. Nevezan 55c., vezan\$1.—
 X. Zvezek: **Kako sem se jaz likal**, II. del: V Ljubljano. Ljubljanska šola. Vse se zasučje drugače. Razne zmešnjave. Nevez. 55c., vezan\$1.—
 XI. zvezek: **Kako sem se jaz likal**, III. del: Pravo likanje se prične. Bos pa vendar ne. Nova doba. Na razpotju. Nov zasulkaj. Dodatek. nevezan 55c., vezan\$1.—
 XII. zvezek: **Iz dnevnika malega poredneža**, nevezan 60c., vezan\$1.—
 XIV. zvezek: **Jakoba Alešovca izbrani spisi**, IV. in V. del.: **Ljubljanske slike**, podoba ljubljanskega mesta pod drobnogledom. 80c., vez.\$1.—
 XV. zvezek: **Juan Miseria** — Janez Nevolja — Coloma, nevezan —50c., vezan\$1.—
 XVI. zvezek: **Jakoba Alešovca izbrani spisi**, VI. del.: **Ne v Ameriko** 70c. zvezan\$1.—
 XVII. zvezek: **Skozi pustinje in puščavo** H. Sienkiewicz, nevez. \$1.00, vez. ...\$1.50

LEPOSLOVNA KNJIŽNICA.

- I. zvezek: **Razporoka**, Bourget — Kalan, roman\$1.00
 II. zvezek: **Stepni kralj**, Lear-Turgenjev povest. **Hiša ob Volgi** — Stepnjag, povest\$1.—
 III. zvezek: **Straža**, Prus — Aleks. Glowacki, — povest\$1.—
 IV. zvezek: **Ponižani in razžaljeni** — Do-

lirične in pripovedne pesmi\$1.20
 Levstik, roman\$1.—

MLADINSKI SPISI.

- Povesti in knjige s podobami za mladino:**
Hitra vožnja po železnici, knjiga s podobami\$1.—
Našim malim, vzgojne slike iz svetega pisma\$1.—
Robinzon starši, povest s podobami, 60c., na močni lepenki\$1.—
Dedek je pravil — Slapšak, I. zvezek, 50c., vez.\$1.—
Berač o stopnjič pri sv. Roku, povest, nevezan\$1.—
V zverinjaku, knjiga s podobami\$1.—

SPILLMANNOVE POVESTI.

3. zvezek: **Marijina otroka** povest iz kavkaških gora\$1.—
 5. zvezek: **Ujetnik morskega roparja**, povest\$1.—
 6. zvezek: **Arumugan**, sin indijskega kneza, povest\$1.—
 7. zvezek: **Sultanovi sužnji**, carigrajska povest\$1.—
 9. zvezek: **Kraljčin nečak**, zgodovinska povest\$1.—
 10. zvezek: **Zvesti sin**, povest za vlade Akbarja Velikega\$1.—
 11. zvezek: **Rdeča in be vrtnica** ..
 12. zvezek: **Korejska brata**, črtica iz misijonov v Koreji\$1.—

KRIŠTOFA ŠMIDA SPISI.

1. zvezek: **Ljudevit Hrastar**. — **Golobček**. 25c., vez.\$1.—
 2. zvezek: **Jozafat**, kraljevič v Indiji\$1.—
 4. zvezek: **Kanarček**. — **Kresnica**. — **Kapelica v gozdu**\$1.—
 5. zvezek: **Slavček**. — **Nema deklica**\$1.—
 6. zvezek: **Jagnje**. — **Starček z gore**\$1.—
 8. zvezek: **Pirh**. — **Ivan turški suženj**. — **Krščanska obitelj**\$1.—
 9. zvezek:\$1.—
 9. zvezek: **Hmeljevo cvetje**. — **Marijina vez.**\$1.—
 10. zvezek: **Ludvik**, mladi izeljenec. 30c., vez.\$1.—
 11. zvezek: **Najboljša dedščina**. — **Leseni križ**, 20c., vez.\$1.—
 12. zvezek: **Roza Jelodvorska**,\$1.—
 13. zvezek: **Sveti večer**\$1.—
 14. zvezek: **Povodenj**. — **Katruzijanski samostan**, 30c., vez.\$1.—
 15. zvezek: **Pavlina**, 30c., vez.\$1.—